

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

19 септември 2006 година*

„Свобода на установяване – Директива 98/5/ЕО – Постоянно упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията – Условия за регистрация от компетентния орган на приемащата държава-членка – Предварителен контрол за владенето на езика на приемащата държава-членка – Обжалване пред съда в съответствие с разпоредбите на вътрешното право.”

По дело C-506/04

с предмет преюдициално запитване отправено до Съда на основание член 234 ЕО от страна на Cour administrative (Люксембург), с решение от 7 декември 2004 г., получено в Съда на 9 декември 2004 г. по производството, висящо пред този съд, между

Graham J. Wilson

срещу

Ordre des avocats du barreau de Luxembourg (адвокатска колегия Люксембург),

СЪДЪТ (голям състав),

в състав: г-н V. Skouris, председател, г-н P. Jann, г-н C. W. A. Timmermans и г-н A. Rosas, председатели на състав, г-н J.-P. Puisseux, г-н R. Schintgen, г-н K. Lenaerts (докладчик), г-н E. Juhász, г-н E. Levits, г-н A. Ó Caoimh и г-н L. Bay Larsen, съдии,

генерален адвокат: г-жа C. Stix-Hackl,

секретар: г-жа K. Sztranc-Sławiczek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 март 2006 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н M. Wilson, от адв. L. Lorang, г-н C. Vajda, кралски адвокат, и г-жа V. Sloane, barrister,
- за Люксембургската адвокатска колегия, от адв. C. Ossola и адв. C. Kaufhold,
- за люксембургското правителство, от г-н S. Schreiner, в качеството на представител, подпомаган от адв. L. Dupong,
- за френското правителство, от г-жа C. Bergeot-Nunes и г-н G. de Bergues, в качеството на представители,

* Език на производството: френски.

- за италианското правителство, от г-н I. M. Braguglia, в качеството на представител, подпомаган от г-н A. Cingolo, avvocato dello Stato,
- за правителството на Обединеното кралство, от г-жа R. Caudwell, в качеството на представител, подпомагана от г-жа M. Demetriou, barrister,
- за Комисията на Европейските общности, от г-н A. Bordes и г-н H. StØvlbæk, в качеството на представители,

след като изслуша становището на генералния адвокат в заседание на 11 май 2006 г.,

постанови настоящото

Решение

1. Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно улесняването постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията (ОВ L 77, стр. 36),

2. Това запитване е било представено в рамките на спор, възникнал от отказа на Conseil de l'ordre des avocats du barreau de Luxembourg (Адвокатски съвет Люксембург наричан по-нататък „Адвокатски съвет”) да впише г-н M. Wilson, който е британски гражданин в листата на адвокатите от Люксембургската адвокатска колегия.

Правна уредба

Директива 98/5/

3. Съгласно член 2, първа алинея от Директива 98/5:

„Всеки адвокат има право да упражнява постоянно дейностите на адвокат, посочени в член 5, във всяка друга държава-членка под званието по произход.”

4. Член 3 от Директива 98/5, озаглавен „Регистрация от компетентния орган” предвижда:

„1. Адвокат, който желае да практикува в държава-членка, различна от държавата, в която е придобил професионалната си квалификация, се вписва от компетентния орган на тази държава-членка.

2. Компетентният орган на приемащата държава-членка вписва адвоката след представяне на удостоверение за вписване от компетентния орган на държавата-членка по произход. При представянето на това удостоверение той може да изисква то да е издадено от компетентния орган на държавата-членка по произход преди не повече от три месеца. Той уведомява компетентния орган на държавата-членка по произход за вписването.

(...)”

5. Член 5 от Директива 98/5, озаглавен „Сфера на дейност” предвижда:

„1. С уговорка по параграфи 2 и 3, адвокат, който практикува под професионалното звание по произход, извършва същите професионални дейности като адвокат, който практикува под съответното професионално звание в приемащата държава-членка, и в частност може да дава съвети по правото на своята държава-членка по произход, по правото на Общността, по международно право или по правото на приемащата държава-членка. Във всички случаи той спазва процесуалните правила, приложими пред националните съдилища.

2. Държавите-членки, които разрешават на тяхна територия определена категория адвокати да съставят актове, които им дават право на управление на имуществото на починали лица или на учредяване или прехвърляне на реални права върху недвижими имоти, които в други държави-членки са запазени за други професии извън адвокатската, могат да изключат от тези дейности адвокат, който практикува под професионалното звание по произход, предоставено в една от упоменатата втора група държави-членки.

3. За упражняването на дейностите по представляване или защитаване на клиент пред съда и доколкото правото на приемащата държава-членка запазва такива дейности за адвокати, които практикуват под професионалното звание в тази държава, последната може да изисква адвокатите, които практикуват под професионалното звание по произход, да работят съвместно с адвокат, който практикува пред сезирания съдебен орган и при необходимост ще носи отговорност пред този съдебен орган, или с “avoue”, който практикува пред него.

Въпреки това, с оглед да се гарантира нормалното функциониране на съдебната система, държавите-членки могат да приемат специални правила за достъп до върховните съдилища, като например оказване на съдействие от специализирани адвокати.”

6. Член 9 от Директива 98/5, озаглавен „Мотиви и обжалване” предвижда:

Решенията за отказ за извършване на вписването, посочено в член 3, или за заличаване на това вписване, както и решенията за налагане на дисциплинарни наказания, трябва да са мотивирани.

Тези решения подлежат на обжалване пред съда в съответствие с разпоредбите на вътрешното право.

7. Член 10 от Директива 98/5, озаглавен „Подобно третиране като адвокатите на приемащата държава-членка” съдържа следните разпоредби:

„1. Адвокат, който практикува под професионалното звание по произход и има най-малко три години действителна непрекъсната практика в приемащата държава-членка по правото на тази държава, включително по правото на Общността, се освобождава от спазването на условията по член 4, параграфи 1, буква б) от Директива 89/48/ЕИО, с оглед достъпа му до професията на адвокат в приемащата държава-членка. “Действителна непрекъсната практика” е действителното упражняване на дейността, без прекъсване, освен по лични причини.
(...)

„3. Адвокат, който практикува под професионалното звание по произход и има действителна непрекъсната практика в приемащата държава-членка най-малко три години, но за по-кратък период по правото на тази държава-членка, може да получи от компетентния орган на упоменатата държава достъп до адвокатската професия в приемащата държава-членка и правото да я упражнява под професионалното звание, което съответства на професията в приемащата държава-членка, без да е длъжен да отговаря на условията по член 4, параграфи 1, буква б) от Директива 89/48/ЕИО, при условията и по реда, посочени по-долу:

а) Компетентният орган на приемащата държава-членка взема предвид действителната непрекъсната практика през посочения по-горе период, както и подготовката и професионалния опит по правото на приемащата държава-членка, участието в лекции или в семинари по правото на приемащата държава-членка, включително по професионална практика и етика.

(...)”

Национално право

8. Съгласно член 5 от Закона от 10 август 1991 г. за адвокатската професия (Mémorial A 1991, стр. 1110, наричан по-нататък „Закон от 10 август 1991 г.”):

„Никой няма право да упражнява адвокатска професия, ако не е вписан в регистъра на адвокатска колегия, установена във Великото херцогство Люксембург”.

9. Член 6 от Закона от 10 август 1991 г. предвижда следното:

„(1) За да бъде вписан в регистъра трябва:

- а) да представи необходимата гаранция за добра репутация.
- б) да удостовери, че отговаря на условията за приемане на практика.

По изключение Адвокатският съвет може да освободи от някои условия за приемане на практика, лицата, които са прослужили своята професионална практика в своята държава по произход, и които могат да удостоверят прослужване на професионална практика най-малко за период от пет години.

в) Да има люксембургско гражданство или да е гражданин на държава-членка на Европейските общности. Съветът на колегията, след като е взел становището на министъра на правосъдието може, при доказателство за реципрочност от страна на държавата, която не е членка на Европейската общност и чиито кандидат е неин гражданин, да освободи спазването на това изискване. Същото се отнася и за кандидатите, които имат статут на политически бежанци, и които ползват правото на убежище във Великото херцогство Люксембург.

(2) Преди да бъдат вписан в листата на адвокатите, ищецът, представен от председателя на адвокатската колегия или от негов представител, полагат следната клетва пред Cour de cassation (Касационен съд): „Заклевам се във вярност на Великия херцог, в подчинение на Конституцията и на законите на държавата; да не допускам

отклонение от дължимото уважение на съдилищата; да не давам съвети или да защитавам някаква кауза, която считам за несправедлива по душа и по съвест”

10. Тези изисквания за вписване са били изменени с член 14 от Закона от 13 ноември 2002 г. относно преобразуването в люксембургското законодателство на Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията и което обхваща: 1. промяната на изменения и допълнен Закон от 10 август 1991 г. за адвокатската професия; 2. изменението на Закона от 31 май 1999 г., регулиращ постоянния адрес на дружествата (Mémorial A 2002, стр. 3202, наричан по-нататък „Закон от 13 ноември 2002 г.”).

11. Посоченият член 14 е добавил по-специално към член 6, параграф 1 от Закона от 10 август 1991 г. точка г), която поставя следното изискване:

„да се владее езика на законодателството и административния и съдебен език по смисъла на закона от 24 февруари 1984 г. относно езиковия режим”.

12. Езикът на законодателството се управлява от член 2 от Закона от 24 февруари 1984 г. за езиковия режим (Mémorial A 1984, стр. 196), по следния начин:

„Законодателните актове и правилниците за тяхното прилагане са съставени на френски език. Когато законодателните и подзаконовите актове са придружени от превод, единствено текстът на френски език има юридическа сила.

В случай когато правилници, неотбелязани в предходната алинея са постановени от държавен орган, общини или обществени институции на език, различен от френски, единствено текстът на използвания език има юридическа сила.

Настоящият член не дерогира прилаганите разпоредби по отношение на международни договори.”

13. Използването на езиците в административното и съдебното производство се управлява от член 3 от Закона от 24 февруари 1984 г. за езиковия режим по следния начин:

"В административното производство, свързано или несвързано със спорове, и в съдебното производство, могат да се използват френски, немски или люксембургски език, без да се нарушават специалните разпоредби, отнасящи се за някои области.”

14. В съответствие с член 3, параграф 1 от Закона от 13 ноември 2002 г., адвокат, който е придобил професионалната си квалификация в държава-членка, различна от Великото херцогство Люксембург (наричан по-нататък „европейски адвокат”), трябва да е получил регистрация в листата на една от адвокатските колегии на тази последна държава, за да може да упражнява дейност под професионалното си звание по произход.

15. Съгласно член 3, параграф 2 от същия закон:

„Съветът на Адвокатската колегия на Великото херцогство Люксембург, сезиран със заявката на европейския адвокат за получаване на право да практикува под професионалното си звание по произход, извършва вписването на европейския адвокат в листата на адвокатите от тази колегия след провеждане на устен разговор, който да позволи на Съвета на колегията да провери, че европейският адвокат владее поне езиците според изискванията на член 6, параграф 1, буква г) от Закона от 10 август 1991 г. и с оглед представянето на упоменатите документи в член 6, параграф 1, букви а) и в) първо изречение, и буква г) от Закона от 10 август 1991 г., както и удостоверението за регистрация на заинтересования европейския адвокат от компетентния орган на държава-членка по произход. (...)

(...)”

16. Съгласно член 3, параграф 3 от Закона от 13 ноември 2002 г. решенията за отказ от вписване, визирано в параграф 2 от този член, трябва да бъдат мотивирани и съобщени на съответния адвокат и те могат да бъдат предмет на „процедури за възстановяване на нарушени права, предвидени в член 26, параграф 7 и последващите членове от Закона от 10 август 1991 г., в съответствие с уточнените в него условия и ред”.

17. Член 26, параграф 7 от Закона от 10 август 1991 г. предвижда, по-специално в случай на отказ от вписване в регистъра на адвокатската колегия, възможност заинтересованото лице да сезира Conseil disciplinaire et administratif (Дисциплинарен и административен съвет).

18. Съставът на този орган се определя от член 24 от този закон, както следва:

„(1) Настоящият закон осигурява създаването на Дисциплинарен и административен съвет, в състав от петима адвокати, регистрирани в списък I на адвокатите, от които четирима са избрани с относително мнозинство от Общото събрание на Люксембургската колегия, и един от Общото събрание на колегията от Diekirch. Общото събрание на Люксембургската колегия избира четирима заместници, а Общото събрание на колегията от Diekirch един заместник. Всеки действителен член, в случай на възпрепятстване, се замества в зависимост от продължителността на трудовия стаж, от заместник от Колегията, към която принадлежи, а в случай на възпрепятстване на заместниците на своята колегия, от заместник от другата колегия.

(2) Продължителността на изпълняваната длъжност на членовете е две години, считано от датата 15 септември, която следва избора им. В случай на овакантено място на действителен член или на заместник-член, негов заместник се привлича от Дисциплинарния и административен съвет. Мандатите на действителните членове и на привлечените заместници приключват на датата, на която мандатът на избрания член, който те заместват, би приключил. Членовете на Дисциплинарния и административен съвет могат да бъдат преизбрани.

(3) Дисциплинарният и административен съвет избира председател и заместник-председател. Когато председателят и заместник-председателят са възпрепятствани, Съветът се председателства от титулярния член с най-дълъг трудов стаж. Най-младият член на Съвета изпълнява функцията на секретар.

(4) Член на Дисциплинарния и административен съвет може да бъде лице с люксембургска националност, вписано в списък I на адвокатите най-малко от пет години, и което не е член на Съвета на адвокатската колегия.

(5) Когато Дисциплинарният и административен съвет не може да бъде съставен в съответствие с упоменатите по-горе изисквания, неговите членове се определят от Съвета на адвокатската колегия, към която принадлежат членовете, които трябва да се заместват.

19. Член 28, параграф 1 от Закона от 10 август 1991 г. предвижда възможност за обжалване на решенията на Дисциплинарния и административен съвет.

20. В предходната си версия на Закона от 13 ноември 2002 г., параграф 2 от този член предвиждаше следното:

„За тази цел се създава Conseil disciplinaire et administratif d'appel (Дисциплинарен и административен апелативен съвет) в състав от двама магистрати от Cour d'appel (Апелативен съд) и един заседател-адвокат, вписан в списък I на адвокатите.

Членовете-магистрати и техните заместници, както и секретарят, прикрупен към Съвета, се назначават с заповед на Великия херцог, след представянето им от Cour supérieure de justice (Върховен съд) за период от две години. Техните обезщетения се определят чрез наредба на Великия херцог.

Заседателят-адвокат и неговият заместник се назначават с постановление на Великия херцог за период от две години. Те се избират от списък с трима адвокати, които са вписани най-малко от пет години в списък I на адвокатите, представен от всеки Съвет на адвокатска колегия за всяка длъжност.

Длъжността на заседател е несъвместима с длъжността на член на Съвета на адвокатската колегия или с тази на член на Дисциплинарния и административен съвет.

Дисциплинарно-административният апелативен съвет заседава в помещенията на Cour supérieure de justice, където се осигурява и обслужването на секретариата.”

21. Член 28, параграф 2 от Закона от 10 август 1991 г., така както е бил изменен и допълнен от член 14 от Закона от 13 ноември 2002 г., предвижда следното:

„За тази цел се създава Дисциплинарен и административен апелативен съвет в състав от двама магистрати от Cour d'appel и трима заседатели-адвокати, вписани в списък I на листата на адвокатите.

(...)

Заседателите-адвокати и техните заместници се назначават със заповед на Великия херцог за период от две години. Те се избират от списък от пет адвокати на Съда, които са вписани в списък I на адвокатската колегия от най-малко пет години, представен от всеки Съвет на адвокатска колегия за всяка длъжност.

(...)

Дисциплинарно-административният апелативен съвет се председателства от магистрата с най-дълъг стаж”.

22. Съгласно член 8, параграф 3 от Закона от 10 август 1991 г., така както е изменен и допълнен от член 14, V от Закона от 13 ноември 2002 г., листата на адвокатите от всяка колегия съдържа четири списъка, а именно:

„1. Списък I на адвокати, които отговарят на изискванията на член 5 и член 6 и които са положили успешно изпита в края на предвидения от закона стаж;

2. Списък II на адвокати, които отговарят на изискванията на член 5 и член 6;

3. Списък III на хонорувани адвокати;

4. Списък IV на адвокати, които практикуват под професионалното си звание по произход.”

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

23. Г-н Wilson, гражданин на Обединеното кралство е barrister. Той е член на колегията на Англия и Уелс от 1975 г. и практикува адвокатската професия в Люксембург от 1994 г.

24. На 29 април 2003 г. г-н Wilson е бил поканен от Съвета на адвокатската колегия да присъства на изслушването, предвидено в разпоредбите на член 3, параграф 2 от Закона от 13 ноември 2002 г.

25. На 7 май 2003 г. г-н Wilson се явява за този разговор, придружен от люксембургски адвокат, но Съветът на колегията отказва на последния да присъства на посочения по-горе разговор.

26. С препоръчано писмо от 14 май 2003 г. Адвокатският съвет уведомява г-н Wilson за своето решение да откаже вписването му в адвокатската колегия от списък IV на адвокати, които практикуват под професионалното си звание по произход. Това решение е било мотивирано както следва:

„Съветът на Адвокатската колегия Ви е уведомил, че подпомагането от адвокат не се допуска, че това не е предвидено от закона, Вие сте отказали да участвате в устния разговор без подпомагане от адвокат (...). При това положение Съветът на Адвокатската колегия не е бил в състояние да установи, че Вие владееете езиците съгласно изискванията на член 6, параграф 1, буква г) от Закона от 10 август 1991 г. (...).”

27. В това писмо Съветът на Адвокатската колегия е уведомил г-н Wilson, че „съгласно член 26, параграф 7, буква г) от Закона от 10 август 1991 г. настоящото решение може да бъде предмет на обжалване чрез внасяне на искова молба пред Дисциплинарния и административен съвет (Р.О. Vox 575, L-1025 Люксембург) в срок от четиридесет дни от датата на изпращане на настоящото писмо.”

28. Чрез искова молба от 28 юли 2003 г. г-н Wilson е подал иск за отмяна на това решение за отказ пред Tribunal Administratif de Luxembourg (Административен съд Люксембург).

29. С решение от 13 май 2004 г. този съд е постановил, че не е компетентен да разгледа посочения по-горе иск.

30. Чрез искова молба постъпила в секретариата на Cour Administrative (Върховен Административен съд) на 22 юни 2004 г., г-н Wilson е обжалвал това решение.

31. Препращащата юрисдикция отбелязва, че въпросът за правомерността на процедурата по обжалване, създадена в люксембургското законодателство с разпоредбите на член 9 от Директива 98/5, посочва директно компетенцията на административните съдилища за разглеждане на спора по главното дело. По същество, тя си задава въпроса за съвместимостта на правото на Общността по отношение на люксембургските разпоредби, които въвеждат контрол на езиковите знания на европейските адвокати, желаещи да практикуват в Люксембург.

32. При тези обстоятелства Cour administratif е решил да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Член 9 от Директива 98/5 (...) трябва ли да бъде тълкуван като изключващ процедура по обжалване, както е уредена от Закона от 10 август 1991 г., и така като е изменена от Закона от 13 ноември 2002 г.?

2) По-специално органите по процедурата на обжалване, каквито са Дисциплинарният и административен съвет и Дисциплинарния и административен апелативен съвет, дали представляват пътя на „обжалване пред съда в съответствие с разпоредбите на вътрешното право” по смисъла на член 9 от Директива 98/5 и трябва ли (този член) да бъде тълкуван като изключващ път на обжалване, които налага сезирането на един или няколко органа от този тип преди да има възможност да бъде сезиран съда по правен въпрос по смисъла на (упоменатия по-горе член)?

3) Дали компетентните органи на една държава-членка имат право да поставят в зависимост правото на един адвокат от (друга) държава-членка да практикува постоянно адвокатската професия под професионалното звание по произход в областите на дейност, посочени в член 5 от Директива 98/5 от изискване за владение на езиците на (първата) държава-членка?

4) По-специално дали компетентните органи могат да предявят изискване, това право за практикуване на професията да бъде подложено на изискването адвокатът да положи устен изпит по езика на всички (или няколко) от трите основни езика на приемната държава-членка, което да позволи на компетентните органи да проверят дали адвокатът владее трите езика, и ако това е така, какви са процесуалните гаранции, които се изискват, ако има такива?

По първия и втория въпрос

Относно компетентността на Съда да се произнесе по тези въпроси и по тяхната допустимост

33. Люксембургската адвокатска колегия, подпомагана от люксембургското правителство, изтъква, че първите два въпроса са извън юрисдикцията на Съда. Възможно е с тях, препращащата юрисдикция отправя искане за тълкуване на член 9 от Директива 98/5 с оглед на националните разпоредби. Но Съдът не би могъл да бъде компетентен нито да контролира съвместимостта на националните разпоредби със правото на Общността, нито да тълкува такива разпоредби.

34. Безспорно е, че Съдът няма правомощия да се произнася в рамките на производство на основание член 234 ЕО за съвместимостта на нормите на националното законодателство с разпоредбите на правото на Общността (вж., по-специално Решение по дело *Lamaire*, C-130/93 от 7 юли 1994 г., *Recueil*, стр. I -3215, точка 10). Освен това в рамките на системата за съдебно сътрудничество, установена от упоменатия по-горе член, тълкуването на националните разпоредби принадлежи на националните съдилища, а не на Съда (вж., по-специално Решение по дело *Vanacker и Lesage*, C-37/92 от 12 октомври 1993 г., *Recueil*, стр. I -4947, точка 7).

35. От друга страна, Съдът е компетентен да дава на националната юрисдикция всички насоки в областта на правото на Общността които Ж позволяват да направи преценка за съвместимостта на нормите на националното законодателство по отношение на нормативната уредба на Общността (вж., по-специално упоменатото по-горе Решение по дело *Lamaire*, точка 10).

36. В настоящия случай първите два въпроса съдържат запитване за тълкуване на член 9 от Директива 98/5, за която се счита, че позволява на препращащата юрисдикция да прецени съвместимостта на този член с процедурата по обжалването, създадена в люксембургското законодателство. Следователно те влизат в компетентността на Съда.

37. Люксембургската адвокатска колегия също поддържа, че решението за препращане не съдържа информация за характера, състава и начина на действие на органите по процедурата на въпросния иск по главното производство, нещо, което е от естество да попречи на Съда да даде отговор на препращащата юрисдикция по отношение на първите два въпроса.

38. В това отношение е необходимо да се напомни, че съгласно установената съдебна практика, необходимостта да се постигне тълкуване на правото на Общността, което да е от полза за националния съд, изисква последният да определи фактическия и правен контекст на въпросите, които поставя, или най-малкото, да обясни фактическите обстоятелства, на която тези въпроси се основават (вж., по-специално Решение от 21 септември 1999 г., по дело *Albany*, C-67/96, *Recueil*, стр. I-5751, точка 39 и Решение от 11 април 2000 г., по дело *Delière*, C-51/97 и C-191/97, *Recueil*, стр. I-2549, точка 30).

39. Предоставената информация от актовете за препращане трябва не само да позволи на Съда да даде полезни отговори, но трябва също така да даде на правителствата на държавите-членки и на другите заинтересовани страни възможност да представят становища в съответствие с разпоредбите на член 23 от Устава на Съда на Европейските общности. Съдът е длъжен да осигури запазването на тази възможност, предвид факта, че по силата на тази разпоредба единствено актовете за препращане са съобщавани на заинтересованите страни (вж., по-специално упоменатите по-горе Решения по дело *Albany*, точка 40 и дело *Keller*, C-145/03 от 12 април 2005 г., *Recueil*, стр. I-2529, точка 30).

40. От представените становища на страните по главното производство в настоящото дело става ясно, че правителствата на държавите-членки и Комисията на Европейските общности са били в състояние да вземат необходимото становище по двата въпроса.

41. От друга страна, Съдът приема, че е достатъчно осведомен от информацията, която се съдържа в акта за препращане и в становищата, които са му били предоставени, за да може да даде полезен отговор на поставените въпроси.

42. Като се има предвид упоменатото по-горе е необходимо Съдът да отговори на отправените въпроси.

По съществуващото на спора

43. Със своите два първи въпроса, които е необходимо да бъдат разгледани заедно, препращащата юрисдикция иска от Съда да тълкува по същество понятието за обжалване пред съд в съответствие с разпоредбите на вътрешното право, по смисъла на член 9 от Директива 98/5, с оглед процедура по обжалване, така както е предвидена от нормативната уредба на Люксембург.

44. В това отношение е необходимо да се отбележи, че член 9 от Директива 98/5 предвижда на компетентния орган на приемащата държава-членка, която отказва вписването на адвокат, който желае да практикува под професионалното си звание по произход, решенията да могат да подлежат на обжалване пред съд в съответствие с разпоредбите на вътрешното право.

45. От тази разпоредба следва, че държавите-членки са длъжни да предприемат достатъчно ефикасни мерки за постигане на целта на Директива 98/5 и да направят така, че предоставените по този начин права да могат да бъдат ефективно предявявани пред националните съдилища от страна на заинтересованите лица (вж., по-специално, Решение по дело Johnston 222/84, Recueil от 15 май 1986 г., стр. 1651, точка 17).

46. Както са подчертали френското правителство и Комисията, съдебното разглеждане, наложено от упоменатата по-горе разпоредба е израз на общ принцип на правото на Общността, който произтича от общите конституционни традиции на държавите-членки, и който също е постановен в член 6 и член 13 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (вж., по-специално упоменатите по-горе Решения по дело Johnston, точка 18; дело Heylens и другите, 222/86 от 15 октомври 1987 г., Recueil, стр. 4097, точка 14; дело Комисия/Австрия, C-424/99 от 27 ноември 2001 г., Recueil, стр. I-9285, точка 45, и дело MRAX, C-459/99 от 25 юли 2002 г., Recueil, стр. I-6591, точка 101).

47. За да се гарантира ефективна съдебна защита на правата, предвидени в Директива 98/5, инстанцията, която е призвана да разглежда исквете срещу решения за отказ на вписване, визирано в член 3 от тази директива, трябва да отговаря на понятието за юрисдикция по смисъла, определен от европейското право.

48. Посоченото по-горе понятие е било очертано в съдебната практика на Съда във връзка с понятието национален съд по смисъла на член 234 ЕО, чрез формулиране на определен брой критерии, на които трябва да отговаря заинтересованата инстанция, като дали органът е законоустановен, дали е постоянно действащ, дали има

задължителна компетентност, дали производството пред него е състезателно, дали прилага правни норми, както и дали е независим (вж., по-специално Решения по дело Vaassen-Göbbels, 61/65 от 30 юни 1966 г., Recueil, стр. 377, 395, и дело Dorsch Consult, C-54/96 от 17 септември 1997 г., Recueil, стр. I-4961, точка 23) както и принципите на независимост и на безпристрастност (вж., по-специално Решения по дело Pretore di Salò/X, 14/86 от 11 юни 1987 г., Recueil, стр. I-2545, точка 7; дело по дело Pardini, 338/85 от 21 април 1988 г., Recueil, стр. 2041, точка 9, и дело De Coster, C-17/00 от 29 ноември 2001 г., Recueil, стр. I-9445, точка 17).

49. Понятието за независимост, което е вътрешно присъщо на задачата по преценка, включва преди всичко съответната инстанция да има качеството на трета страна по отношение на органа, който е приел решението, срещу което е предявен иск (вж., по-специално Решения по дело Corbiau, C-24/92 от 30 март 1993 г., Recueil, стр. I-1277, точка 15, и дело Schmid, C-516/99 от 30 май 2002 г., Recueil, стр. I-4573, точка 36).

50. То съдържа също така два аспекта.

51. Първият аспект, който е външен, предполага, че инстанцията е защитена от външна намеса или натиск, които биха могли да поставят под заплахата независимостта на преценката на нейните членове по отношение на споровете, които са натоварени да разглеждат (вж., по-специално Решения по дело Köllensperger и Atzwanger, C-103/97 от 4 февруари 1999 г., Recueil, стр. I-551, точка 21, и дело Abrahamsson и Anderson, C-407/98 от 6 юли 2000 г., Recueil, стр. I-5539, точка 36; вж. също, Европейския съд за правата на човека, Решение по дело Campbell и Fell/Обединено кралство от 28 юни 1984 г., Серия А № 80, параграф 78). Тази абсолютно задължителна свобода по отношение на такива външни фактори, изисква определени гаранции, подходящи за защита на лицата, които имат за задача да преценяват, например гаранцията за несменяемост (вж., по-специално Решение по съединени дела Jokela и Pitkäranta, C-9/97 и C-118/97 от 22 октомври 1998 г., Recueil, стр. I-6267, точка 20).

52. Вторият аспект, който е вътрешен се отнася до понятието безпристрастност и визира съблюдаване на равнопоставеност по отношение на страните по спора и съответните им интереси с оглед на неговия предмет. Този аспект изисква съблюдаване на обективност (вж., по-специално упоменатото по-горе Решение по дело Abrahamsson и Anderson, точка 32) и отсъствие на всякакъв интерес в разрешаването на спора извън строгото прилагане на правните норми.

53. Тези гаранции за независимост и безпристрастност предполагат съществуването на правила, по-специално относно състава на инстанцията, назначаването, продължителността на мандата, както и причините за въздържане, отвод и освобождаване на нейните членове, които позволяват да се изключи всяко законно съмнение в съзнанието на лицата с оглед неподатливостта на упоменатата по-горе инстанция по отношение на външните елементи и на нейния неутралитет, предвид сблъсъка на интереси (вж. по този въпрос упоменатото по-горе Решение по дело Dorsch Consult, точка 36; Решение по дело Köllensperger и Atzwanger, точки 20-23, както и Решение по дело De Coster, точки 18-21; вж. също в този смисъл, Европейски съд за правата на човека, Решение по дело De Cubber/Белгия от 26 октомври 1984 г., Серия А № 86, параграф 24).

54. В настоящия случай съставът на Дисциплинарния и административен съвет, определен по силата на член 24 от Закона от 10 август 1991 г., се характеризира с изключителното присъствие на адвокати с люксембургско гражданство, вписани в списък I на адвокатската колегия, по-точно в списъка на адвокатите, практикуващи под люксембургско професионално звание, положили успешно изпита в края на стажа и са били избрани от съответните общи събрания на Люксембургската адвокатска колегия и Адвокатската колегия на Diekirch.

55. Що се отнася до Дисциплинарния и административен апелативен съвет, извършените изменения и допълнения на член 28, параграф 2 от Закона от 10 август 1991 г. от член 14 от Закона от 13 ноември 2002 г. придават решаваща тежест на членовете-заседатели, които трябва да бъдат вписани в същия този списък и са представени от Съвета на всяка една от колегиите, посочени в предходната точка на настоящото решение, за сравнение с професионалните магистрати.

56. Както отбелязва генералният адвокат в точка 47 от своето заключение, Съветът на адвокатската колегия, на който по силата на член 16 от Закона от 10 август 1991 г. членовете са адвокати, вписани в списък I на адвокатската колегия, вижда по този начин своите решения за отказ на вписване на европейски адвокат подложени на контрол на първа инстанция от орган, съставен изключително от адвокати, вписани в същия този списък, както и на апелативно ниво, от орган, съставен в по-голямата си част от такива адвокати.

57. Европейски адвокат, чието вписване в списък IV на адвокатската колегия е било отказано от Съвета на колегията, при тези условия, има основателни причини да се опасява, че в зависимост от случая, всички или по-голямата част от членовете на тези органи споделят интерес, който е противоположен на неговия, а именно да потвърди решение, което отстранява от пазара конкурент, придобил професионалната си квалификация в друга държава-членка, и да се страхува от нарушаване на равнопоставеността по отношение на въпросните интереси (вж., по-специално Европейски съд за правата на човека, Решение Langborger/Швеция от 22 юни 1989 г., Серия A № 155, параграф 35).

58. Следователно правилата за състава на органите, като тези по главното производство, не изглеждат от естество, което дава достатъчна гаранция за безпристрастност.

59. Обратно на това, което изтъква Люксембургската адвокатска колегия, опасенията, свързани с тези правила за състава на органите не биха могли да бъдат смекчени от възможността за касационна жалба срещу решенията на Дисциплинарния и административен апелативен съвет, предоставена от член 29, параграф 1 от Закона от 10 август 1991 г.

60. Действително член 9 от Директива 98/5, въпреки че не изключва предварително обжалване пред неправораздавателен орган, предвижда също възможност за действие на заинтересованото лице по съдебен ред, само ако евентуално са изчерпани процедурите за обжалване от друг характер. При всички положения когато една процедура по обжалване пред неправораздавателен орган е предвидена в националното законодателство, посоченият по-горе член 9 изисква ефективен достъп в разумен срок (вж., по-специално Решение по съединени дела Limburgse Vinyl Maatschappij и

другите/Комисия, С-238/99 Р, С-244/99 Р, С-245/99 Р, С-247/99 Р, С-250/99 Р до С-252/99 Р и С-254/99 Р от 15 октомври 2002 г., Recueil, стр. I-8375, точки 180-205 и 223-234) до юрисдикция по смисъла на правото на Общността, която е компетентна да се произнесе както по фактическата така и по правната страна на жалбата.

61. Независимо от изясняването на въпроса дали предварителното преминаване през два неправораздавателни органа е съвместимо с изискването за разумен срок, Cour de cassation (Касационен съд) Великото херцогство Люксембург вижда своята компетентност ограничена до правните въпроси, още повече, че той не разполага с пълни правомощия за подсъдност (вж., по-специално Европейски съд за правата на човека, Решение по дело Incal/Турция, от 9 юни 1998 г., Recueil, 1998-IV, стр. 1547, параграф 72).

62. От упоменатото по-горе следва да се отговори на двата първи въпроса, че член 9 от Директива 98/5 трябва да се тълкува в този смисъл, че той се противопоставя на процедура по обжалване, в рамките на която решението за вписване, визирано в член 3 от упоменатата по-горе директива трябва да бъде оспорено на първа инстанция, пред орган, съставен изключително от адвокати, практикуващи под професионалното звание на приемащата държава-членка, а на апелативно ниво, пред орган, съставен в голямата си част от такива адвокати, докато касационното обжалване пред върховната юрисдикция на тази държава-членка позволява съдебно разглеждане само на законосъобразността, но не и на фактите.

По третия и четвъртия въпрос

63. С третия и четвъртия въпрос, които е необходимо да се разглеждат заедно, препращащата юрисдикция иска да установи дали, и ако възникне случай, при какви условия правото на Общността позволява на приемащата държава-членка да подчини правото на адвокат да практикува постоянно дейност в упоменатата държава-членка под професионалното си звание по произход, на контрол за владееене на езиците на тази държава-членка.

64. В тази връзка както става ясно от съображение 6 от Директива 98/5, с която законодателят на Общността е имал по-специално намерение да сложи край на многообразието на националните правила относно условията за вписване пред компетентните органи, които са в основата на неравенства и пречки за свободното движение (вж., по-специално Решение по дело Luxembourg/Parlement и Conseil, С-168/98 от 7 ноември 2000 г., Recueil, стр. I-9131, точка 64).

65. При тези обстоятелства член 13 от Директива 98/5 предвижда, адвокат, който желае да практикува в държава-членка, различна от държавата, в която е придобил професионалната си квалификация, е длъжен да се регистрира пред компетентния орган на тази държава-членка, който трябва да извърши това вписване „след представяне на удостоверение за неговото вписване от компетентния орган на държавата-членка по произход”.

66. Като се имат предвид целите на Директива 98/5, отбелязани в точка 64 от настоящото решение, може да се приеме, по примера на правителството на Обединеното кралство и на Комисията, че законодателят на Общността е извършил в

член 3 от тази Директива пълно хармонизиране на предварителните условия, изисквани за ползване от правото, което тя предоставя.

67. Представянето на компетентния орган на приемащата държава-членка на удостоверение за вписване от компетентния орган на държавата-членка по произход се явява като единствено условие, на което трябва да бъде подчинено вписването на заинтересованото лице в приемащата държава-членка, което му разрешава да практикува в тази последна държава-членка под професионалното звание по произход.

68. Този анализ е потвърден от изложението на мотивите на предложението за директива, направено от Европейския парламент и от Съвета, която има за цел да улесни постоянното практикуване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е била придобита професионалната квалификация (СОМ(94) 572 окончателен вариант), в което изложение под коментара на член 3 е посочено, че „(в) вписването (от компетентния орган на приемащата държава-членка) става по право щом като заявителят представя удостоверение за своето вписване от компетентния орган на държавата-членка по произход”.

69. Както това вече е отбелязано от Съда, законодателят на Общността, с оглед улесняване упражняването на основната свобода на установяване на определена категория адвокати мигранти, се е въздържал от избор на априорна система за контрол на знанията на заинтересованите лица (вж. упоменатото по-горе Решение по дело Люксембург/Парламент и Съвет, точка 43).

70. Следователно Директива 98/5 не приема вписването на европейски адвокат от компетентния орган на приемащата държава-членка да бъде подчинено на разговор, целящ посочения орган да прецени владенето на езиците на тази държава-членка от заинтересованото лице.

71. Както са изтъкнали г-н Wilson, правителството на Обединеното кралство и Комисията, отказването от система за предварителен контрол, по-специално на езиковите знания, на европейския адвокат е все пак придружено в Директива 98/5 от серия правила, имащи за цел да гарантират на приемливо ниво в Общността защитата на потребителите и доброто управление на правосъдието (вж. упоменатото по-горе Решение по дело Люксембург/Парламент и Съвет, точки 32 и 33).

72. По този начин задължението, наложено по силата на член 4 от Директива 98/5 на европейските адвокати да практикуват в приемащата държава-членка под професионалното звание по произход има за цел, според деветия мотив на тази директива да направи разграничение между тези адвокати и адвокатите, които са интегрирани в професията в упоменатата държава-членка, така че клиентът да бъде информиран за това, че професионалистът на когото той поверява защитата на своите интереси не е получил своята квалификация в тази държава-членка (вж., по-специално упоменатото по-горе Решение по дело Люксембург/Парламент и Съвет, точка 34) и не притежава непременно, по-специално, езиковите знания, за разглеждане на неговото дело.

73. По отношение на дейността свързана с представляване или със защита на клиент пред съда, държавите-членки имат право да налагат на европейските адвокати, които практикуват под професионалното звание по произход, в съответствие с разпоредбите

на член 5, параграф 2 от Директива 98/5, да работят съвместно било с адвокат, който практикува пред сезираната юрисдикция, и който ще носи отговорност при необходимост пред тази юрисдикция, било със заседател, който практикува към нея. Тази възможност позволява преодоляване на евентуалните пропуски на европейския адвокат във владенето на съдебните езици на приемащата държава-членка.

74. На основание член 6 и член 7 от Директива 99/5, европейският адвокат е длъжен да зачита не само професионалния и етичен кодекс на държавата-члена по произход, но също и професионалния и етичен кодекс на приемащата държава-членка, с риск да му се наложат дисциплинарни санкции и ангажиране на професионалната отговорност (вж. упоменатото по-горе Решение по дело Люксембург/Парламент и Съвет, точки 36-41). Между етичните правила, прилагани за адвокатите фигурира най-често, подобно на това, което е прието в етичния кодекс, приет от Съвет на Европейските адвокатски колегии (ССВЕ), дисциплинарно наложено задължение, да не се разглеждат дела, за които въпросните професионалисти знаят или би трябвало да знаят, че те не са в тяхната компетентност, например поради липса на езикови знания (вж., по-специално упоменатото по-горе Решение по дело Люксембург/Парламент и Съвет, точка 42). Всъщност диалогът с клиентите, административните органи и професионалните организации на приемащата държава-членка, както и съблюдаването на етичните правила, установени от органите на упоменатата държава-членка, е от естество да изисква от европейския адвокат съответни езикови знания или прибегване до помощ, когато знанията са недостатъчни.

75. Както Комисията основателно е направила, важно е също да се подчертае, че една от целите на Директива 98/5 по силата на петото съображение, е да отговори „като дава на адвокатите възможност за постоянна практика в приемащата държава-членка под професионалното звание по произход, тя удовлетворява потребностите на потребителите на правни услуги, които поради нарасналите търговски потоци, в частност дължащи се на вътрешния пазар, търсят съвети при сключването на трансгранични сделки, при които международното право, правото на Общността и националните законодателства често пъти се припокриват”. Такива международни преписки, както и дела, влизащи в обсега на правото на държава-членка, различна от приемащата държава-членка, могат да не налагат толкова висока степен на знание на езиците на тази последна държава-членка, каквато степен на знание е необходима при третиране на преписки, в които се прилага правото на тази държава-членка.

76. Накрая трябва да се отбележи, че приравняването на европейския адвокат към адвоката на приемащата държава-членка, което Директива 98/5 се стреми да улесни в своето петнадесето съображение, изисква на основание член 10 от тази директива, заинтересованото лице да има най-малко три години действителна непрекъсната практика в приемащата държава-членка по правото на тази държава, или в случай на по-кратък период, всякакви други знания, подготовка и професионален опит, свързани с упоменатото по-горе право. Подобна мярка позволява на европейски адвокат, който желае да упражнява професията в държавата-членка да се запознае с езика или езиците на упоменатата по-горе държава-членка.

77. Като се има предвид упоменатото по-горе е необходимо да се отговори на трети и четвърти въпрос, че член 3 от Директива 98/5 трябва да се тълкува в смисъл, че вписването на един адвокат от компетентния орган на държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията, за да може да практикува в нея под

професионалното си звание по произход, не може да се подчинява на предварителен контрол за владее на езиците на приемащата държава-членка.

По съдебните разноси

78. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на упоменатите страни не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1) Член 9 от Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията, трябва да се тълкува в този смисъл, че той се противопоставя на процедура по обжалване, в рамките на която решението за вписване, визирано в член 3 от упоменатата по-горе директива трябва да бъде оспорено на първа инстанция, пред орган, съставен изключително от адвокати, практикуващи под професионалното звание на приемащата държава-членка, а на апелативно ниво, пред орган, съставен в голямата си част от такива адвокати, докато касационното обжалване пред върховната юрисдикция на тази държава-членка позволява съдебно разглеждане само на законосъобразността, но не и на фактите.

2) Член 3 от Директива 98/5 трябва да се тълкува в смисъл, че вписването на един адвокат от компетентния орган на държава-членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията, за да може да практикува в нея под професионалното си звание по произход, не може да се подчинява на предварителен контрол за владее на езиците на приемащата държава-членка.

Подписи